

ceny nabywanej nieruchomości, na rynku wtórnym obrotu nieruchomościami – dla sprzedającego nieruchomość. Umowa ma charakter indywidualny uzależniony od warunków zawartych w umowie przedwstępnej pomiędzy kupującym a sprzedającym. Kupujący może zdeponować na rachunku powierniczym kwotę zapłaty jednorazowo lub w częściach. Dzięki temu zapewnia sobie bezpieczeństwo środków finansowych. Natomiast sprzedający ma zagwarantowaną zapłatę po spełnieniu określonych warunków.

Rachunek VAT jest otwierany łącznie z rachunkiem bieżącym podmiotu lub osoby prowadzącej działalność gospodarczą. Może on być uznany i obciążany wyłącznie w związku z rozrachunkami z tytułu podatku towarów i usług (VAT). Środki pieniężne zgromadzone na rachunku VAT są na zasadach określonych w ustawie Prawo bankowe wolne od zajęcia na podstawie sądowego lub administracyjnego tytułu wykonawczego dotyczącego egzekucji lub zabezpieczenia innych należności niż podatek od towarów i usług.

Rachunek bankowy może być prowadzony dla kilku osób fizycznych albo kilku jednostek samorządu terytorialnego. Nazywany jest on wówczas **rachunkiem wspólnym**. W przypadku rachunku prowadzonego dla kilku osób fizycznych, o ile umowa rachunku bankowego nie stanowi inaczej, każdy ze współposiadaczy rachunku może dysponować samodzielnie środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku, może w każdym czasie wypowiedzieć umowę ze skutkiem dla pozostałych współposiadaczy oraz podjąć saldo z chwilą zamknięcia rachunku. Współposiadacze w umowie zazwyczaj upoważniają siebie nawzajem do dysponowania pełnym saldem rachunku bez jakichkolwiek ograniczeń oraz dokonywania samodzielnie wszelkich czynności wynikających z umowy rachunku.

Rachunek wspólny dla jednostek samorządu terytorialnego może być prowadzony wyłącznie w związku ze wspólnym wykonywaniem zadań publicznych, w tym dla realizacji przedsięwzięć współfinansowanych ze środków Unii Europejskiej. Umowa powinna określać cel, dla którego rachunek jest prowadzony. Zasady dysponowania środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku oraz zasady wypowiedzenia umowy tego rachunku określa umowa rachunku bankowego. Prawo bankowe dopuszcza również prowadzenie rachunku wspólnego dla stron realizujących umowę o współpracy w ramach udzielonej koncesji na podstawie ustawy Prawo geologiczne i górnicze.

Rachunki bankowe mogą być prowadzone w złotych i w **walutach obcych**. Dotyczy to zarówno osób fizycznych, jak i podmiotów gospodarczych. Na rachunku walutowym firmy mogą gromadzić waluty wymienne przekazane z zagranicy bądź pochodzące z tytułów, z których, zgodnie z obowiązującymi przepisami Prawa dewizowego, możliwy jest transfer walut wymiennych, a także z tytułów określonych w indywidualnych zezwoleniach dewizowych.

Szczególnym rachunkiem prowadzonym przez bank jest **rachunek kredytowy**. Jest on związany z udzielonym przez bank kredytem ewidencjonowanym na odrębnym rachunku (w przeciwieństwie do kredytu w rachunku bieżącym). Służy on do ewidencji wykorzystania i spłaty konkretnego zaciągniętego przez klienta kredytu.

5. Lokaty terminowe

Rachunki terminowych lokat oszczędnościowych (dla osób fizycznych) oraz rachunki lokat terminowych (dla osób prawnych) służą do gromadzenia środków pieniężnych przez z góry określony czas wynikający z umowy zawartej z bankiem. W ofercie banków znajdują się też lokaty, w których klient nie deklaruje okresu jej utrzymywania (tzw. **lokaty call**). Stają się one wymagalne po dokonaniu wypowiedzenia i minięciu jego okresu.

Lokata może zostać założona jako nieodnawialna lub odnawialna. Po upływie okresu umownego lokaty odnawialnej bank przedłuży ją automatycznie na taki sam okres, na warunkach obowiązujących w dniu odnowienia. Odsetki od lokaty wypłacane są po zakończeniu umowy lokaty, na wskazany rachunek. W przypadku gdy lokata została założona jako odnawialna, odsetki mogą zasilić kapitał lokaty, dzięki czemu zysk w kolejnym okresie umownym lokaty będzie naliczany od większej kwoty.

Środki pieniężne na rachunkach lokat terminowych mogą być wnoszone na różne okresy: 7-, 14-, 21-dniowe oraz 1-, 3-, 6-, 12-, 24-miesięczne, a także niestandardowe. Banki nie pobierają opłat i prowizji za prowadzenie rachunków terminowych lokat oszczędnościowych, ale mogą ustalać minimalne kwoty poszczególnych rodzajów lokat.

W przypadku lokaty terminowej obowiązują następujące zasady:

- w okresie umownym nie ma możliwości dopłat ani wypłat z lokaty,
- wypłata środków przed upływem okresu umownego oznacza likwidację lokaty,
- w przypadku likwidacji lokaty przed upływem okresu umownego klient otrzymuje zwrot wpłaconego kapitału bez odsetek,
- naliczenie odsetek (kapitalizacja) następuje na zakończenie okresu umownego,
- po zakończeniu okresu umownego środki lokaty wraz z należnymi odsetkami przekazywane są na wskazany rachunek,
- zysk z lokaty jest opodatkowany podatkiem dochodowym w wysokości 19%.

W ofercie banków znajduje się wiele rodzajów lokat dla osób indywidualnych.

Lokata negocjowana umożliwia indywidualne ustalenie warunków otwarcia, w tym stawek oprocentowania, w zależności od okresu umownego lokaty i wielkości zdeponowanych środków oraz na podstawie stawek obowiązujących na rynku międzybankowym (np. WIBOR).

Lokata strukturyzowana składa się z dwóch części:

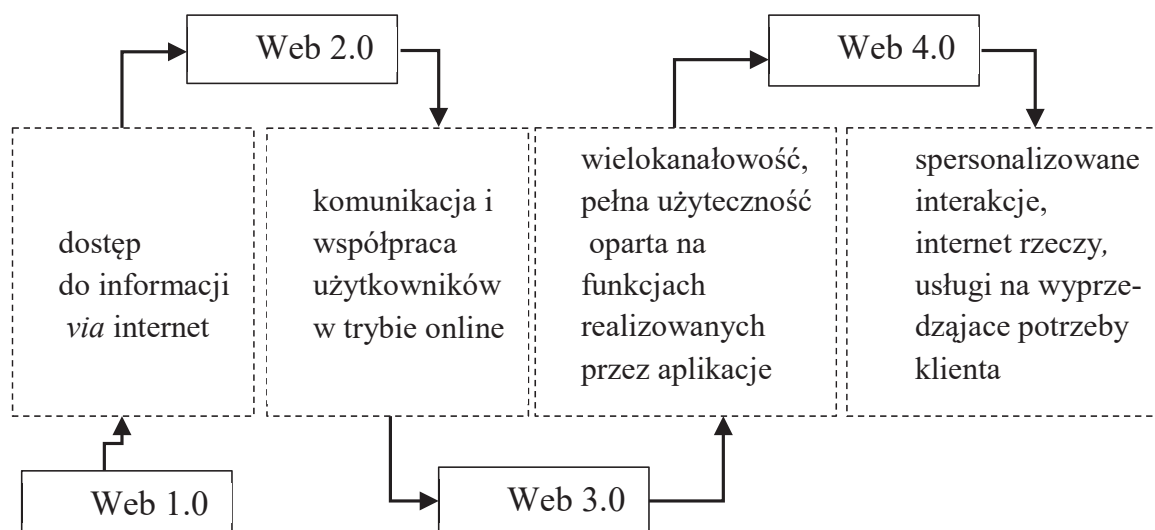
- bezpiecznej, będącej odpowiednikiem lokaty bankowej, która na koniec okresu umownego jest w stanie zapewnić 100% ochrony kapitału;
- inwestycyjnej, umożliwiającej osiągnięcie z góry określonego zysku (oprocentowania) w przypadku realizacji określonej strategii inwestycyjnej.

Warunki oferowania lokat strukturyzowanych zostały określone w Prawie bankowym (rozdział 6a). Mają one na celu ochronę klientów nieprofesjonalnych, którzy nie posiadają wiedzy i doświadczenia pozwalających na podejmowanie właściwych decyzji w zakresie lokat strukturyzowanych, jak również na właściwą ocenę ryzyka związanego z tymi decyzjami.

formatycznym banku oraz pełne bezpieczeństwo realizowanych czynności. Bank dostarcza także swoim prosumentom wszelkiego rodzaju instrukcje czy przewodniki po usługach świadczonych elektronicznie, po to aby użytkownicy umieli się samoobsługiwać.

Rozwiązania, do których sięgają pracownicy banków, to możliwości oferowane przez tzw. Web 2.0, 3.0 lub nawet 4.0. Są to kolejne ewolucyjne etapy rozwoju rozwiązań sieciowych, przenoszących coraz więcej uprawnień na stronę użytkowników. Web 2.0 oznacza sieć, której treści (zasoby) tworzone są przez internautów. Web 3.0 to sieć poprzedniej generacji wzbogacona o tzw. mechanizmy semantyczne, to znaczy automatyczne urządzenia, analizujące treści przepływające przez sieć i tworzące w ten sposób profile poszczególnych użytkowników. Na podstawie analizy kontaktów mogą one kojarzyć, jakie konkretni użytkownicy mają potrzeby i co można im proponować.

Z kolei Web 4.0 to sieć oparta na ultraszybkich łączach (tzw. 5G) i forma wykorzystująca technologię tzw. sztucznej inteligencji i uczenia maszynowego. Automaty i roboty będą śledzić nasze postępowanie w sieci i na tej podstawie będą dobierane potrzebne nam usługi. To era tzw. internetu rzeczy. Jego rozwiązania będą obejmowały kompleksowo wszelkie obszary naszego życia codziennego, a bankowość będzie tylko jedną z nich. W praktyce można to sobie wyobrazić tak, że kupując przez internet namiot turystyczny, samouczący się agent bankowy przekaże informację do zakładu ubezpieczeniowego, który zaoferuje nam odpowiednio skonfigurowane ubezpieczenie na wyjazd za granicę (patrz rysunek 1).

Rysunek 1. Etapy rozwoju sieci internetowej

Źródło: opracowano na podstawie: <https://www.cisco.com/c/dam/en/us/solutions/collateral/executive-perspectives/Internet-of-Everything-executive-summary.pdf>

Przedstawione wizje, choć być może w chwili obecnej mogą niektórych przerażać, w rzeczywistości sprowadzają się do zaanektowania procesów uczenia się i myślenia

(sztuczna inteligencja) do celów obsługi każdego z nas. Z całą pewnością ewolucja sieci nie zakończy się na Web. 4.0, ale potoczy się dalej.

Rozwój kolejnych etapów ewolucji sieci oznacza jednak, że także koncepcja *prosumenta* będzie ewoluowała w stronę automatyzacji samoobsługi. Oznacza to konieczność nauki nowych rozwiązań. Rola klienta będzie stawała się wciąż coraz bardziej aktywna. Może to w przyszłości doprowadzić do zrewidowania definicji banku, a nawet zadań całego systemu bankowego.

4. Usługi bankowości internetowej

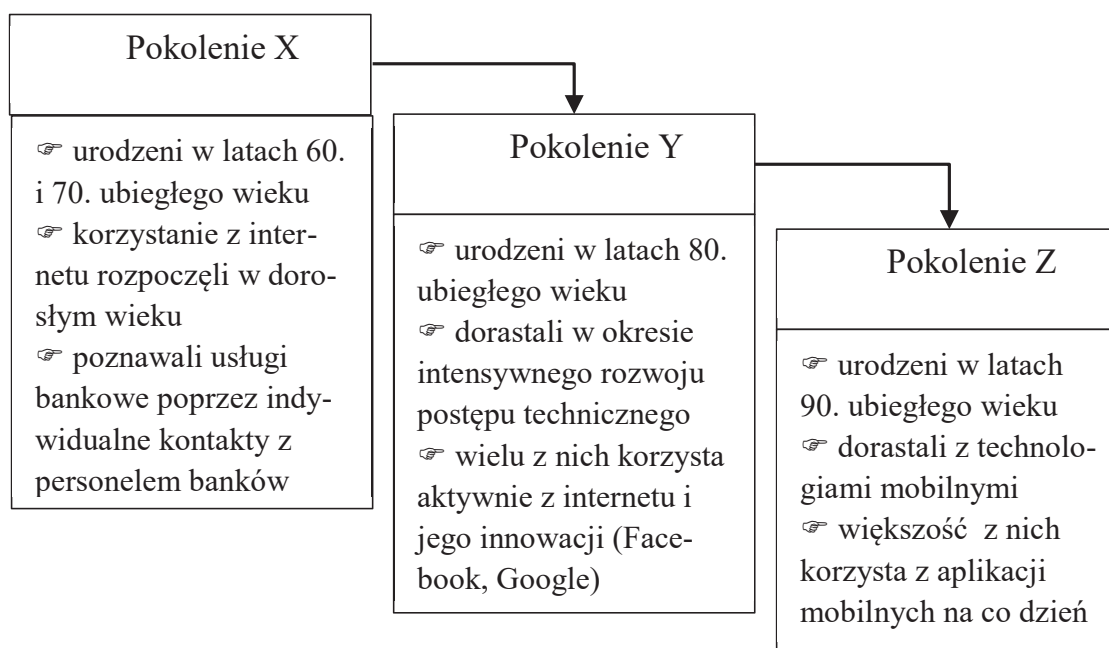
Świadczenie usług poprzez internet urasta obecnie do rangi podstawowego, najbardziej „dorosłego” kanału dostępu do usług bankowych. Każdy klient banku musi opanować umiejętności obsługi swoich rachunków przez internet, ponieważ tylko w ten sposób może szybko realizować swoje zlecenia. Opracowane w bankach procedury są do siebie podobne. Podstawowe znaczenie ma ustalenie przy podpisywaniu umowy takich elementów, jak login klienta – czyli tzw. NIK – numer identyfikacji klienta oraz indywidualnie ustalane, znane tylko klientowi hasło do konta. Warto obie te kategorie zapamiętać lub zapisać w sobie tylko znany sposób w tajemnym miejscu. Początkiem obsługi jest więc swoiste „konfigurowanie” profilu klienta w systemie teleinformatycznym banku. Dzięki ustalonym: loginowi i hasłom, użytkownicy uzyskują niczym nieskrępowany dostęp do swoich rachunków. Zakres świadczonych przez internet usług finansowych jest bardzo szeroki, pracownicy banków dążą do tego, aby w praktyce był kompleksowy.

Dla rozmaitych rodzajów transakcji można ustalić (sformatować) odpowiednie formy ich autoryzacji, czyli potwierdzania. Może się to odbywać poprzez tzw. hasła jednorazowe (forma przestarzała, w formie zdraпки), używanie haseł generowanych przez token albo hasła internetowe przekazywane SMS-em (co z kolei wymaga autoryzowania posiadanego numeru telefonu). Opanowanie tych kilku procedur jest stosunkowo proste dla ludzi obeznanych z technologiami internetowymi, ale o wiele trudniejsze dla laików. Nawet jednak znawcy korzystający z usług bankowości internetowej muszą zachowywać daleko posuniętą ostrożność po to, aby nie pomylić np. haseł. Jest to niezwykle ważne, ponieważ banki opracowały oprócz procedur obsługi klientów specjalne sposoby dbania o bezpieczeństwo komunikacji internetowej. Oznacza to stosowanie specjalnych szyfrów kodujących informacje przekazywane pomiędzy komputerem klienta i jego przeglądarką internetową a serwerem banku. Sesje mają ograniczony czas, jego przedłużenie może wymagać podania hasła, po trzykrotnym podaniu błędnego hasła konto jest blokowane, czasami na kilka minut, nieraz – na zawsze. Wszystkie takie kłopoty można rozwiązać zazwyczaj poprzez stawienie się osobiście w banku i skorygowanie błędnych zapisów. Istnieją i inne zagrożenia, które są skutkiem działań różnej maści oszustów panoszących się w sieci. Posuwają się oni od „podsluchiwanie” przebiegu transakcji do kradzieży tożsamości w sieci. W takich sytuacjach zawsze warto pamiętać, że pracownicy banków służą klientom wszelką pomocą. Skala transakcji oszukańczych nie jest wielka, ale zagrożenie nimi jest bardzo duże. Dlatego banki łączą siły i pod szyldem Związku Banków Polskich

tworzą procedury wzajemnego ostrzegania się przed tego rodzaju zagrożeniami. Przewadzone są bazy danych gromadzące informacje o mających miejsce „incydentach”. Nikt jednak i nic nie zdejmie z prosumentów obowiązku racjonalnego wykorzystywania stwarzanych im możliwości i samodzielnego dbania o zapewnienie bezpieczeństwa ze swojej strony. Foldery bankowe dotyczące usług bankowości internetowej pełne są całych katalogów czynności, które należy podejmować po to, aby mieć pewność, że nie staniemy się ofiarami przestępców.

5. Usługi bankowości mobilnej

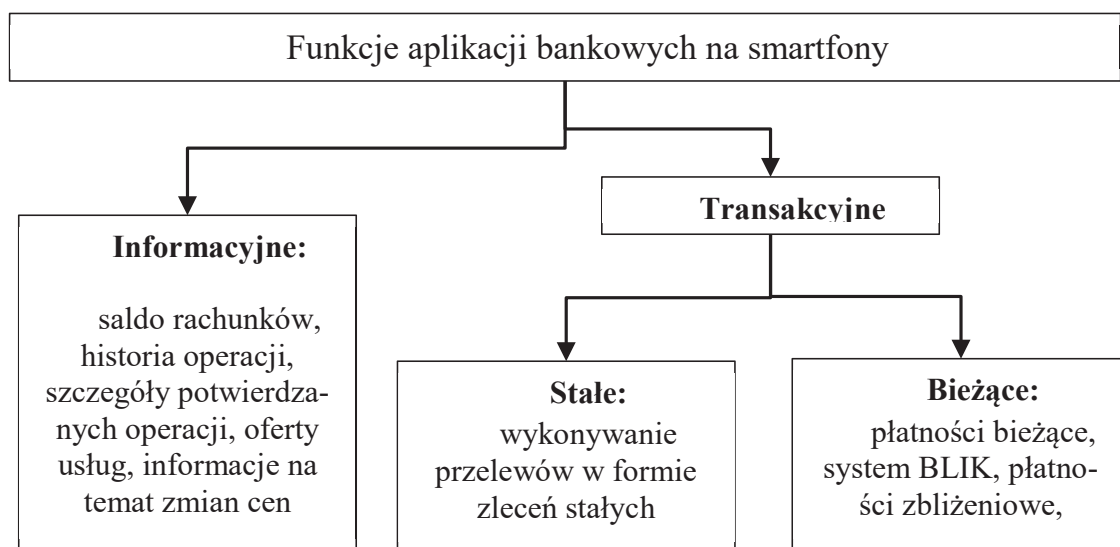
Dla przedstawicieli pokolenia Z smartfony stały się urządzeniami identyfikującymi ich odrębność. To dzięki nim kontaktują się ze światem, grają w gry, słuchają muzyki, etc. Bez dostępu do smartfonów nie wyobrażają sobie codziennego życia. Dzieje się tak dlatego, że urządzenia te są swoistym fenomenem pod względem możliwych zastosowań. Wszystko dzięki temu, że posiadają różnorodne czujniki, które są wykorzystywane przez dziesiątki tysięcy aplikacji („apki”). Funkcje poszczególnych „apek” się wzajemnie przenikają, a dzięki temu smartfony mogą być wykorzystywane wszechstronnie, na dodatek online, w równoczesnej realizacji różnych funkcji.

Rysunek 2. Pokolenia klientów (prosumentów) korzystających z usług bankowości internetowej i mobilnej

Źródło: opracowano na podstawie: (Ślązak i Guzek, 2012, s. 75-77).

Podobnie dzieje się w aplikacjach bankowych. Mają one bardzo podobny układ do aplikacji internetowych i dzięki temu umożliwiają wszechstronną obsługę informacyjną, a równocześnie służą do zawierania transakcji rutynowych (stałych) i realizowanych na bieżąco (rysunek 3). Kartę SIM do smartfona można „doposażyć” w funkcję karty płatniczej, co umożliwia dokonywanie płatności zbliżeniowych. Istnienie systemu BLIK umożliwia realizację innowacyjnych płatności dzięki generowaniu kodów jednorazowych, które służą do autoryzacji zleceń płatniczych. Wszystkie te usługi są wygodne i w pewnych uwarunkowaniach jednoznacznie ułatwiają komunikację z bankiem. Aby poprawić poziom zabezpieczeń w bankowości elektronicznej i mobilnej od 2019 roku obowiązują wymogi unijnej dyrektywy PSD2 (wprowadzone do ustawy o usługach płatniczych). Dotyczą one obowiązkowego wykorzystywania procedury tzw. silnego uwierzytelniania. Spowodowało to rzeczywisty wzrost bezpieczeństwa, choć utrudnia nieco korzystanie z usług zdalnych osobom posiadającym konta w kilku bankach równocześnie. Jak się wydaje, przynajmniej przez kilka kolejnych lat prosumenci będą wykorzystywali równocześnie usługi bankowości internetowej i bankowości mobilnej, ponieważ obie te formy doskonale się uzupełniają i razem oferują wysoki poziom bezpieczeństwa.

Rysunek 3. Kluczowe funkcje smartfonowych aplikacji bankowych

Źródło: opracowano na podstawie katalogów usług mobilnych wybranych banków.

6. Słownik podstawowych pojęć

Autoryzacja – procedura stosowana podczas potwierdzania poszczególnych zleceń składanych przez klientów; polega na upewnieniu się, że transakcji dokonuje osoba faktycznie uprawniona, posiadająca dostęp do konkretnego rachunku.

Biometria – zestaw technologii wykorzystujących do uwierzytelniania klientów i autoryzacji transakcji cechy wybranych części naszego ciała lub cechy indywidualne, np. naszego głosu.

Kradzież tożsamości – to kradzież osobistych danych, które mogą być wykorzystane w niepowołany sposób, np. poprzez wzięcie kredytu.

Phishing – wyludzanie danych klienta, które następnie pozwalają na wykonywanie transakcji (Gospodarowicz, 2019, s.120); odbywa się ono najczęściej poprzez podszywanie się pod bank; przestępcy, którzy starają się zdobyć wrażliwe dane klienta, wysyłają mu wiadomość e-mail lub np. SMS łudząco podobne do wiadomości otrzymywanych z banku, klient oszukany w ten sposób korzysta ze „złośliwego” linku i nieświadomie sam przesyła swoje dane oszustom.

Silne uwierzytelnienie – procedura wprowadzona przepisami unijnej dyrektywy PSD2 (w 2019 r.), na mocy której tożsamość konsumenta korzystającego z elektronicznych usług płatniczych musi zostać zweryfikowana podwójnie, tzn. przy wykorzystaniu dwóch z trzech metod; na podstawie albo tego, co konsument wie (hasła), albo tego, co posiada (np. token) albo tego, kim jest (metody biometryczne). Wcześniej banki stosowały tylko jedną z tych metod.

Skimming – nielegalne kopiowanie zawartości paska magnetycznego karty bez zgody klienta (Kwaśniewski, Leżoń, Sz wajkowska i Woźniczka, 2010). Jest to najpoważniejsze zagrożenie w bankowości terminalowej, ponieważ dane z paska magnetycznego pozwalają na kopiowanie karty, która ma wszelkie parametry pochodzącej z banku oryginalnej karty.

Uwierzytelnianie – to procedura stosowana podczas logowania, w celu zbadania tożsamości klienta; zazwyczaj wymagane do wpisania są identyfikator NIK i hasło.

Złośliwe oprogramowanie – podobnie jak w phishingu złośliwe oprogramowanie najczęściej instalowane jest na urządzeniach elektronicznych po kliknięciu w niesprawdzony i nieznanany link lub jest to oprogramowanie instalujące się na komputerze klienta po próbie otwarcia nieznanego, podejrzanego maila.

7. Literatura uzupełniająca

Gospodarowicz, A. (red.). (2019). *Bankowość elektroniczna. Istota i innowacje*. Warszawa: Wydawnictwo CH Beck.

Ślązak, E. i Guzek, E. (2012). *Innowacyjna bankowość internetowa*. Warszawa: Oficyna Wolters Kluwer.

Wojciechowska-Filipek, S. (2010). *Technologia informacyjna w usługach bankowości elektronicznej*. Warszawa: Difin.

Zgodność działalności prowadzonej przez bank z obowiązującymi przepisami prawa, regulacjami wewnętrznymi oraz przyjętymi przez bank standardami postępowania jest warunkiem bezpiecznego zarządzania bankiem oraz sprawnego przesyłania informacji pomiędzy poszczególnymi komórkami w banku. Przepływ informacji w obsłudze klientów z sektora przedsiębiorstw ma inne oblicze w przypadku przedsiębiorstw mikro-, małych i średnich oraz korporacji. Placówki detaliczne nie zawsze mają kompetencje i uprawnienia do obsługi podmiotów gospodarczych z segmentów MiSP lub korporacji, z wyjątkiem transakcji gotówkowych, w praktyce podmioty te mają przypisanych doradców do obsługi.

6. Słownik podstawowych pojęć

Bankowość transakcyjna – ogół usług bankowych (prosty i zaawansowanych), które wspomagają obsługę rachunków bieżących, zarządzanie płatnościami, płynnością, obrót gotówką i nadwyżkami finansowymi.

Rachunek dla przedsiębiorstw – rachunek bankowy, który przeznaczony jest do zarządzania pieniędzmi w ramach prowadzonej działalności gospodarczej (dokonywanie lub przyjmowanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą).

Rachunek skonsolidowany – usługa skierowana do klientów z segmentu korporacyjnego, którzy posiadają rozbudowaną strukturę organizacyjną. Celem rachunku jest scentralizowane dysponowanie środkami zgromadzonymi na kilku rachunkach, w tym usprawnienie, kontrola oraz optymalizacja przepływów i zredukowanie kosztów odsetkowych.

Cash pooling – usługa dedykowana dla odrębnych podmiotów gospodarczych, działających w jednej grupie kapitałowej. Pozwala na efektywne zarządzanie środkami w ramach grupy kapitałowej, na pełną kontrolę przepływów i obniżenie kosztów finansowych.

Konsolidacja sald – zarządzanie finansowaniem i wydatkami przedsiębiorstwa na wszystkich rachunkach bankowych. W przypadku sald dodatnich dokonane zostaje przeksięgowanie środków z rachunków powiązanych na rachunek główny klienta, w przypadku salda ujemnego następuje przeksięgowanie z rachunków z saldem dodatnim.

7. Literatura uzupełniająca

Ustawa z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (Dz.U. z 2011 r. Nr 199, poz. 1175).

Golec, M. M. (2016). *Instytucje i usługi bankowe*. Poznań: Wydawnictwo Wyższej Szkoły Bankowej w Poznaniu.

Grzywacz, J. (2016). *Bankowość elektroniczna w przedsiębiorstwie*. Warszawa: Oficyna Wydawnicza SGH.

Iwańczuk, A. i Kotliński, G. (2008). *Bankowe rozliczenia pieniężne*. Poznań: Wydawnictwo Akademii Ekonomicznej w Poznaniu.

8. Pytania i zadania

1. Cechą rachunku powierniczego jest to, że środki znajdujące się na nim:
 - a) są nieoprocentowane,
 - b) nie podlegają zajęciu w razie wszczęcia postępowania egzekucyjnego przeciwko jego posiadaczowi,
 - c) podlegają wyłączeniu z masy upadłości po posiadaczu,
 - d) nie wchodzi do spadku po posiadaczu rachunku.
2. Dokonywanie płatności związanych z wykonywaną działalnością gospodarczą następuje za pośrednictwem rachunku bankowego, gdy stroną transakcji jest inny przedsiębiorca oraz wartość transakcji przekracza równowartość:
 - a) 15 000 euro,
 - b) 20 000 euro,
 - c) 1500 euro,
 - d) 10 000 euro.
3. Rodzaj rachunku bankowego do potrzeb podmiotów gospodarczych, których sieć placówek jest rozbudowana, na który automatycznie dokonywane są transfery środków z rachunków bankowych podmiotów powiązanych (np. innych punktów sprzedaży) to rachunek:
 - a) oszczędnościowy,
 - b) płacowy,
 - c) debetowy,
 - d) skonsolidowany.
4. Dokonaj porównania rachunku zastrzeżonego dla przedsiębiorstw z rachunkiem powierniczym w następujących obszarach: zastosowanie, bezpieczeństwo środków oraz ochrona klientów.
5. Przedstaw sześć korzyści i sześć wad *office banking* dla przedsiębiorstwa.
6. Wyjaśnij, jakie różnice dzielą rozwiązania typu *office banking* od rozwiązań stosowanych w bankowości elektronicznej (*internet banking*).

Rozdział 5

Operacje zagraniczne realizowane za pośrednictwem banków

1. Wybrane przepisy prawne obowiązujące w Polsce

Ustawa z dnia 27 lipca 2002 r. Prawo dewizowe

Art. 2.1

W rozumieniu ustawy:

1) rezydentami są:

- a) osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania w kraju oraz osoby prawne mające siedzibę w kraju, a także inne podmioty mające siedzibę w kraju, posiadające zdolność zaciągania zobowiązań i nabywania praw we własnym imieniu; rezydentami są również znajdujące się w kraju oddziały, przedstawicielstwa i przedsiębiorstwa utworzone przez nierezydentów,
- b) polskie przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne i inne polskie przedstawicielstwa oraz misje specjalne, korzystające z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych;

2) nierezydentami są:

- a) osoby fizyczne mające miejsce zamieszkania za granicą oraz osoby prawne mające siedzibę za granicą, a także inne podmioty mające siedzibę za granicą, posiadające zdolność zaciągania zobowiązań i nabywania praw we własnym imieniu; nierezydentami są również znajdujące się za granicą oddziały, przedstawicielstwa i przedsiębiorstwa utworzone przez rezydentów,
- b) obce przedstawicielstwa dyplomatyczne, urzędy konsularne i inne obce przedstawicielstwa oraz misje specjalne i organizacje międzynarodowe, korzystające z immunitetów i przywilejów dyplomatycznych lub konsularnych;

(...)

- 6) krajowymi środkami płatniczymi są waluta polska oraz papiery wartościowe i inne dokumenty, pełniące funkcję środka płatniczego, wystawione w walucie polskiej;
- 7) walutą polską są znaki pieniężne (banknoty i monety) będące w kraju prawnym środkiem płatniczym, a także wycofane z obiegu, lecz podlegające wymianie;
- 8) wartościami dewizowymi są zagraniczne środki płatnicze oraz złoto dewizowe i platyna dewizowa;
- 9) zagranicznymi środkami płatniczymi są waluty obce i dewizy;
- 10) walutami obcymi są znaki pieniężne (banknoty i monety) będące poza krajem prawnym środkiem płatniczym, a także wycofane z obiegu, lecz podlegające wymianie; na równi z walutami obcymi traktuje się wymienne rozrachunkowe jednostki pieniężne stosowane w rozliczeniach międzynarodowych, w szczególności jednostkę rozrachunkową Międzynarodowego Funduszu Walutowego (SDR);

- 11) walutami wymiennymi są waluty obce państw spełniających wymagania art. VIII statutu Międzynarodowego Funduszu Walutowego;
- 12) dewizami są papiery wartościowe i inne dokumenty pełniące funkcję środka płatniczego, wystawione w walutach obcych.

Art. 25.1

1. Rezydenci i nierezydenci są obowiązani dokonywać przekazów pieniężnych za granicę oraz rozliczeń w kraju związanych z obrotem dewizowym za pośrednictwem:
 - 1) uprawnionych banków lub
 - 2) instytucji płatniczych oraz instytucji pieniądza elektronicznego uprawnionych do świadczenia usług płatniczych, a w przypadku dokonywania rozliczeń w kraju również biur usług płatniczych– jeżeli kwota przekazu lub rozliczenia przekracza równowartość **15 000 euro**.
2. Obowiązek dokonywania rozliczeń zgodnie z ust. 1 nie dotyczy przypadków, w których stroną rozliczenia jest uprawniony bank, krajowa instytucja płatnicza, oddział unijnej instytucji płatniczej, krajowa instytucja pieniądza elektronicznego lub oddział unijnej instytucji pieniądza elektronicznego.

2. Obsługa obrotu dewizowego przez banki

Rozliczenia zagraniczne są elementem obrotu dewizowego, zdefiniowanego w ustawie **Prawo dewizowe**. Obrót dewizowy podlega ograniczeniom, które dotyczą również banków pośredniczących w tym obrocie. W szczególności przeprowadzanie rozliczeń dewizowych wymaga uzyskania odpowiedniego zezwolenia. Minister właściwy do spraw finansów publicznych udziela w formie rozporządzenia tzw. ogólnego zezwolenia dewizowego, dotyczącego rodzajowo określonej kategorii podmiotów oraz rodzajowo określonych kategorii czynności. Indywidualne zezwolenia dewizowe są udzielane przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego w drodze decyzji administracyjnej.

Obrót dewizowy z zagranicą obejmuje:

- zawarcie umowy lub dokonanie innej czynności prawnej, która powoduje lub może powodować dokonywanie między rezydentem i nierezydentem rozliczeń pieniężnych lub przeniesienie między rezydentem i nierezydentem własności wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych, a także wykonywanie takich umów lub czynności,
- zawarcie umowy lub dokonanie innej czynności prawnej, która powoduje lub może powodować przeniesienie między rezydentami rzeczy lub prawa, których nabycie nastąpiło w obrocie dewizowym z zagranicą, a także wykonywanie takich umów,
- dokonywanie wywozu, przekazywanie oraz wysyłanie za granicę wartości dewizowych lub krajowych środków płatniczych, a także dokonywanie ich przywozu, przekazywanie oraz nadsyłanie z zagranicy do kraju.